

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Sîngerei (jud: M.Scripluc)
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud: S.Procopciuc, E.Grumeza, N.Chircu)

Î N C H E I E R E

22 septembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Intact Asigurări Generale”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Intact Asigurări Generale” împotriva lui Rotaru Fiodor cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 martie 2021 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La 27 iulie 2020 SA „Intact Asigurări Generale” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Fiodor Rotaru cu privire la încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 16 noiembrie 2019 a avut loc accidentul rutier, în urma căruia pârâtul Fiodor Rotaru, fiind la volanul automobilului de model XXXXX cu numărul de XXXX a tamponat mijlocul de transport de model XXXXX cu numărul de înmatriculare XXXXX.

Conform procesului-verbal cu privire la contravenție nr. MAI0498485 și a deciziei agentului constatator din 19 noiembrie 2019 Fiodor Rotaru a fost recunoscut vinovat de producerea accidentului rutier, fiind aplicată sancțiunea contravențională sub formă de amendă în mărime de 18 unități convenționale.

Reieșind din faptul că, la data producerii accidentului rutier, Fiodor Rotaru deținea polița RCA nr.RCAAI-005270043 valabilă pe perioada 17 septembrie 2019- 16 septembrie 2020, SA „Intact Asigurări Generale” a deschis dosarul de daune nr.266/RCA/2019, iar la 21 noiembrie 2019, împreună cu persoana păgubită au fost constatate deteriorările autoturismului de model XXXXX cu numărul de înmatriculare XXXXX și soluțiile tehnologice pentru înlăturarea acestora.

A menționat că, conform raportului de evaluare a pagubelor nr. 2892/11A s-a stabilit mărimea prejudiciului cauzat proprietarului autoturismului de model XXXXX cu numărul de înmatriculare XXXXX ca rezultat al acțiunilor culpabile ale pârâtului, în mărime de 18 358, 95 de lei.

La data de 23 ianuarie 2020 reclamantul a expediat în adresa pârâtului pentru informare și expunere asupra eventualelor obiecții-Actul de examinare a mijlocului

de transport nr.2892/11A din 21.11.2019 și raportul de evaluare a pagubei nr.2892/11A cu fotografiile pe 7 file, recepționată de către ultimul, însă în termenul indicat și nici ulterior, acesta nu a înaintat obiecții aferente deteriorărilor autoturismului de model XXXXX cu numărul de înmatriculare XXXXX, astfel că la 19 februarie 2020 în temeiul Ordinului nr.266/RCA/2019 din 06.02.2020 a fost achitată persoanei păgubite Natalia Zastavnețchi suma de 18359 lei cu titlu de despăgubire de asigurare.

Totodată, s-a invocat că, la 22 ianuarie 2020 SA „Intact Asigurări Generale” a expediat în adresa Agenției Servicii Publice o interpelare prin care a solicitat comunicarea dacă pârâtul dispunea de permis de conducere valabil la data producerii accidentului rutier, iar conform răspunsului Agenției Servicii Publice nr.266 din 07 februarie 2020 s-a constatat că pârâtul nu deținea permis de conducere valabil iar, conform pct. 1 al Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 571 din 21.09.1999 „Cu privire la unele măsuri în vederea respectării condițiilor Convenției asupra circulației rutiere”, începând cu data de 01.09.1999, permisele de conducere auto eliberate până la punerea în aplicare a tipurilor mecanolizibile de permis de conducere, aprobate prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 778 din 20.11.1995 se consideră nevalabile.

În context, s-a menționat prevederile art. 29 lit. c) din Legea nr.414 din 22.12.2006 cu modificările și completările ulterioare care stabilesc că asiguratorul are dreptul să înainteze acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor atunci când persoana răspunzătoare de producerea accidentului conducea autovehiculul fără permis de conducere, cu încălcarea regulilor privind permisul de conducere, sau în decursul termenului de aplicare a măsurii de siguranță privind ridicarea provizorie a permisului de conducere.

Astfel, a specificat reclamantul că la data de 13 martie 2020 a expediat în adresa pârâtului pretenția cu nr. 491, recepționată de ultimul la 17 martie 2020, însă până la adresare cu acțiune în judecată nu a dat curs acesteia.

Cu referire la art. 90, 94, 95 Cod de procedură civilă și Acordului nr.4 din 16 iulie 2020, reclamantului pe prezenta acțiune îi este acordată asistență juridică calificată de către avocatul Victor Furtună, fiind convenit de către părți achitarea onorariului în sumă de 2500 lei, astfel conform facturii seria WA nr.1846706 din 20 iulie 2020 și ordinului de plată nr.2984 din 21 iulie 2020 reclamantul a achitat avocatului Victor Furnică onorariul în mărime de 2500 lei.

A solicitat reclamantul încasarea în ordine de regres a despăgubirii de asigurare în sumă de 18359 lei, a cheltuielilor de judecată pentru taxa de stat în sumă de 550, 77 lei și pentru asistență juridică în mărime de 2500 lei.

Prin hotărârea din 23 septembrie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei acțiunea a fost admisă parțial. S-a încasat de la Fiodor Rotaru în beneficiul Societății pe Acțiuni „Intact Asigurări Generale” cu titlu de despăgubire de asigurare suma de 18 359 lei, cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică suma de 1500 lei și pentru taxa de stat suma de 550, 77 lei. În rest pretenția cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică s-a respins, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 30 martie 2021 a Curții de Apel Bălți s-a admis apelul declarat de Rotaru Fiodor, s-a casat integral hotărârea Judecătoriei Bălți, sediul Sîngerei din 23 septembrie 2020 și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a respins integral acțiunea.

Pentru a decide astfel instanța de apel a invocat că, pîrîtul/apelant Rotaru Fiodor, la momentul producerii accidentului, deținea permis de conducere de model vechi nr. 946583, eliberat la 27.04.1974.

Însă, conform Hotărârii Guvernului Nr. 1127 din 07.10.2008 cu privire la aprobarea modelelor permiselor de conducere de tip nou, „Condițiile provizorii pentru eliberarea permiselor de conducere, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 778 din 20 noiembrie 1995, conform anexei nr. 3; Modificările ce se operează în Hotărîrea Guvernului nr. 1452 din 24 decembrie 2007 „Pentru aprobarea Regulamentului cu privire la permisul de conducere, organizarea și desfășurarea examenului pentru obținerea permisului de conducere și condițiile de admitere la traficul rutier”, conform anexei nr. 4.

Permisele de conducere puse în aplicare prin Hotărârea Guvernului nr. 778 din 20 noiembrie 1995 „Cu privire la aprobarea și punerea în aplicare a tipurilor mecanolizibile de permis de conducere și certificat de înmatriculare a mijloacelor de transport” (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1996, nr. 11-12, art. 57) se vor elibera până la 1 ianuarie 2011, concomitent cu permisele de conducere de tip nou, cu respectarea condițiilor prevăzute în anexa nr. 3 la prezenta hotărâre și rămân valabile pe un termen nelimitat.

Eliberarea permiselor de conducere de tip nou și preschimbarea celor de tip vechi se va efectua numai la solicitarea cetățenilor.

Ministerul Dezvoltării Informaționale, în termen de pînă la 1 ianuarie 2011, va asigura implementarea noului sistem de documentare a conducătorilor de vehicule pe întreg teritoriul republicii.

Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va informa statele străine despre punerea în aplicare în Republica Moldova a permiselor de conducere de tip nou.

Astfel, instanța de apel a constatat că instanța de fond a dat o interpretare eronată faptului că la momentul producerii accidentului rutier, pîrîtul/apelant Rotaru Fiodor nu deținea permis de conducere, deoarece cel, pe care îl deținea era de tip vechi, motiv din care eronat a admis acțiunea depusă de SA „Intact Asigurări Generale”. Or, normele vizate supra, admit deținerea permiselor de ambele tipuri – mecanolizibil și de tip vechi/sovietic pînă la preschimbarea ultimului model, în mod benevol, de fiecare cetățean în parte, la solicitarea ultimului, fără careva limitări în timp.

Totodată, instanța de apel a menționat că, necorespunderea formei permisului de conducere nu egalează și cu lipsa dreptului de a conduce mijlocul de transport, dar propune deținătorul permisului de conducere de tip vechi să obțină un nou act (permis de conducere), permisiv de drept, pentru unificarea modelelor de permise de conducere pe teritoriul Republicii Moldva, dar nu și confirmarea dreptului deținut deja.

Instanța de apel a notat faptul că, deși pîrîtul/apelant Rotaru Fiodor, deținea un permis de conducere de model vechi și nu deținea permis de conducere de tip nou – mecanolizibil, asemenea circumstanță nu egalează cu lipsa dreptului de a conduce mijlocul de transport. Or, sub aspectul Legii 414 din 22.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule, este important de subliniat faptul că, dreptul de a înainta acțiune de regres persoanei răspunzătoare de producerea pagubelor survine atunci când persoana respectivă nu dispune în genere de permis de conducere a mijlocului de

transport, adică nu are dreptul de a conduce mijlocul de transport, fapt ce se deduce din sensul normei citate supra, art.29, care în lit. c), aplicată de reclamant speței, indică drept condiție de formulare a acțiunii în regres - fie lipsa permisului de conduce, fie ridicarea provizorie a acestuia. În așa mod, se conchide că cel ce e vinovat în accident, va răspunde în ordine de regres, sub incidența art. 29 lit c) din Legea vizată, atunci când la momentul accidentului nu va deține dreptul de a conduce mijlocul de transport.

Astfel, în situația respectivă, instanța de apel a conchis că, pentru survenirea condiției de formulare a acțiunii în regres este important ca partea vinovată să nu dispună în genere de permis de conducere, dar nu și în situația în care permisul este, dar de model vechi.

De altfel, actul (permisul de conducere) poate fi modernizat, modificat pe parcursul anilor, însă faptul dat nu schimbă dreptul persoanei de a conduce mijlocul de transport. Adică, indiferent de modelul actului de conducere, dreptul persoanei de a conduce mijlocul de transport este același.

În asemenea circumstanțe partea ce deține dreptul de a conduce, este obligată la ajustarea actului permisiv conform condițiilor de formă prevăzute de Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.571 din 21 iunie 1999, totodată, în temeiul Hotărârii Guvernului Nr. 1127 din 07.10.2008 fiind stabilită valabilitatea permiselor de tip vechi până la preschimbarea acestora la solicitarea cetățenilor.

Cu referire la constatările instanței de fond care a stabilit eronat faptul că Rotaru Fiodor nu deține un permis de conducere și urmează să restituie în regres despăgubirea de asigurare, instanța de apel a concluzionat drept incorecte aceste constatări, ce sunt lipsite de suport legal și reține că, deși potrivit informației prezentate de IP „Agenția Servicii Publice” din 07 februarie 2020 se indică că Rotaru Fiodor nu a fost documentat cu permis de conducere mecanolizibil, faptul dat, după cum s-a menționat supra, nu indică că persoana respectivă nu deține dreptul de a conduce mijloace de transport.

La 14 iulie 2021, Societatea pe Acțiuni „Intact Asigurări Generale” a declarat recurs, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de recurs s-a menționat că instanța de apel a interpretat eronat prevederile art.432 alin. (1), (2) lit.a), c) Cod de procedură civilă cât și Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.571 din 21.06.1999 în coroborare cu art.19 alin.(1),(2) din Legea nr.131 din 07.06.2007 privind siguranța traficului rutier.

În contextul prevederilor art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la 30 martie 2021 și a expedit-o participanților la proces la 25 mai 2021 (f.d.122), iar recurenta Societatea pe Acțiuni „Intact Asigurări Generale” a recepționat-o la 28 mai 2021, conform avizului de recepție (f.d.123). Astfel, recursul declarat la 14 iulie 2021, este în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea

despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Prin prisma art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, la 23 iulie 2021 instanța de recurs a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței.

Examinând temeiurile recursului declarat de Societatea pe Acțiuni „Intact Asigurări Generale”, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul ca inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Intact Asigurări Generale”, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432, alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre

probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Intact Asigurări Generale”, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Intact Asigurări Generale”.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru